

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak

w sprawie ze skargi A.N.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Zastępcą Rzecznika przy Sądzie Okręgowym w P. w sprawie o sygn. [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 maja 2026 r.,

stwierdza swoją niewłaściwość i przekazuje sprawę według właściwości Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu.

UZASADNIENIE

Adw. A.N. wniósł skargę na przewlekłość postępowania przed organem ścigania działającym na podstawie ustawy k.p.k. – Zastępcą Rzecznika przy Sądzie Okręgowym w P. [...], wnosząc o stwierdzenie przewlekłości postępowania oraz zasądzenie od organu na rzecz strony kwoty jaką Sąd procedując w sprawie skargi uzna za uzasadnianą w celach prewencyjnych, lecz nie mniej niż 6 000 zł tytułem przewlekłości postępowania oraz kosztów zastępstwa prawnego w niniejszym postępowaniu z tytułu jego ustanowienia.

W obszernym uzasadnieniu Skarżący przytoczył wiele przepisów, orzecznictwa i komentarzy. Wskazał, że organ procesowy nie przekazał do rozpoznania środka zaskarżenia, jaki wniesiono i złożył również wiosek

ewentualny o wyłączenie od orzekania 14 sędziów w przypadku przydzielenia im sprawy.

Skarżący jako adresata pisma wskazał Sąd Apelacyjny w Poznaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość sądem właściwym do rozpoznania skargi jest sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie. Natomiast zgodnie z jej art. 4 ust. 2, Sąd Najwyższy jest właściwy do rozpoznania skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym. Przepisy wyznaczające właściwość rzeczową Sądu Najwyższego do rozpatrywania skarg na przewlekłość postępowania, jako normy o charakterze kompetencyjnym, muszą być interpretowane ściśle i literalnie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 grudnia 2019 r., I NSP 175/19; z 18 grudnia 2024 r., I NSP 401/24; z 22 października 2025 r., I NSP 417/25).

Z treści skargi wynika, że skarga na przewlekłość postępowania dotyczy postępowania przed Zastępcą Rzecznika przy Sądzie Okręgowym w P. W świetle przywołanych wyżej przepisów ustawy o skardze na przewlekłość, Sąd Najwyższy nie jest właściwy do rozpoznania takiej sprawy. Właściwym do oceny, czy skarga

taka mieści się w ogóle w zakresie ustawy o skardze na przewlekłość i czy jest dopuszczalna oraz do jej ewentualnego merytorycznego rozpoznania jest Sąd Apelacyjny w Poznaniu jako sąd przełożony nad Sądem Okręgowym w Poznaniu a zarazem jako sąd wskazany przez samego skarżącego.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość oraz art. 200 § 1¹,1⁴ k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. – stosowanych odpowiednio na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, Sąd Najwyższy postanowił o stwierdzeniu swej niewłaściwości i przekazaniu sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu.

[a.†]

Paweł Księżak